



## Handlingsplan för biomassa

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

2006-03-08

### Dokumentbeteckning

KOM(2005) 628

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN - Handlingsplan för biomassa

### Sammanfattning

Handlingsplanen för biomassa syftar till att fördubbla användningen av bioenergi till 2010 eller några år därefter. Detta skulle innebära att fossila bränslen skulle kunna ersättas så att deras andel reduceras från 80 till 75 % av den samlade energianvändningen. I handlingsplanen anges ett stort antal åtgärder relaterade till produktion från jordbruk, skogsbruk och avfallshantering, samt energianvändning inom transportsektorn el och för el- och värmeproduktion. Sverige välkomnar handlingsplanen för biomassa som ett viktigt steg för omställningen av energisystemet och för att minska beroendet av fossila bränslen.

## 1 Förslaget

### 1.1 Innehåll

Den 7 december 2005 presenterade kommissionen en handlingsplan för biomassa. Handlingsplanen innehåller åtgärder för att främja användningen av biomassa för uppvärmning, elproduktion och transporter samt åtgärder som påverkar tillgången på biomassa. Dessutom redovisas flera satsningar på forskning och utveckling inom det sjunde ramprogrammet. Handlingsplanen kompletteras av en konsekvensanalys.

I EU täcks 4 % av energibehoven av biomassa. Handlingsplanen syftar till att på kort sikt fördubbla denna andel vilket kan innebära att EU:s beroende av fossila bränslen reduceras från 80 till 75 % av den totala energianvändningen.

I handlingsplanen konstateras att tekniken för att använda bioenergi för uppvärmning är enkel och billig. Inom detta område aviserar kommissionen därför främst åtgärder som är ägnade att öka förtroendet på marknaden och användarnas inställning snarare än kostnaderna. Kommissionen betonar särskilt fjärrvärmens betydelse för att öka användningen av biobränslen inom värmesektorn.

När det gäller biodrivmedel och användningen av biobränslen inom transportområdet konstaterar kommissionen att det referensvärde för 2005 som anges i direktivet 2003/30/EG av den 8 maj 2003 om främjande av användningen av biodrivmedel eller andra förnybara drivmedel inte kommer att nås. I enlighet med direktivet kommer kommissionen under 2006 att lägga fram en rapport om direktivets genomförande, i syfte att eventuellt se över direktivet.

Kommissionen kommer även inom kort att lägga fram ett lagförslag för att uppmuntra offentlig upphandling av rena fordon.

I handlingsplanen konstateras även att det varken är möjligt eller önskvärt att EU är självförsörjande för att klara sina behov på området. Kommissionen förespråkar därför ett balanserat tillvägagångssätt, där såväl import som inhemsk produktion bejakas.

För närvarande genomförs även en översyn av direktivet om bränslekvalitet vilket kan innebära att gränserna för inblandning av oxygenater i bensin och biodiesel i diesel kan komma att revideras.

Kommissionen anger forskning och utveckling, bl.a. kring andra generationens biodrivmedel, som viktiga för den framtida användningen av bioenergi.

Bedömningen är att det åtminstone fram till 2010 inte kommer att finnas någon större konkurrens om råvaror: biodrivmedel kommer huvudsakligen från jordbruksgrödor, medan råvarorna för el och uppvärmning i huvudsak hämtas från trä och avfall.

De åtgärder som kommissionen avser presentera/genomföra som direkt kan påverka jordbruket och den gemensamma jordbrukspolitiken är följande:

- En utvärdering av genomförandet av energiörödpremien som ska presenteras under 2006.
- Genomförandet av en informationskampanj riktad mot jordbrukare och skogsägare om möjligheterna med att producera för energiändamål.
- Presentation av ett meddelande om biodrivmedel från jordbruket 2006.i början av 2006.
- En översyn av regelverket kring energiutvinning från animaliska bi-produkter för att underlätta sådan användning
- Forskning och utveckling inom ramen för sjunde ramprogrammet

Handlingsplanen redovisar flera förslag inom forskning och utveckling där det kommande sjunde ramprogrammet för forskning och utveckling betonas. Bland annat markeras behovet av att främja utvecklingen av en ”plattform för biobränsleteknik” och ”bioraffinaderi”, det vill säga ett koncept om hur man kan utnyttja alla växtdelar optimalt. Behovet av forskning av andra generationens drivmedel från framförallt skogsråvara, med syfte att öka deras energi- och kostnadseffektivitet understryks. Kommissionen kommer även att överväga hur man bäst kan gynna forskningen för att optimera jordbruks- och skogsgrödor för energiändamål och forskningen inom omvandlingsprocesser.

Det finns även andra åtgärder i handlingsplanen som kan komma att öka användningen av förnybar energi. Dessa åtgärder kan få indirekt effekt på jordbruket genom en ökad efterfrågan på exempelvis biomassa från jordbruket. Exempel är en översyn av direktivet om främjande av användningen av biodrivmedel, direktivet om bränslekvalitet samt regelverket för avfallshandling.

## 1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

De av riksdagen beslutade svenska vägledande målen för introduktion av biodrivmedel är att biodrivmedel från och med 2005 skall utgöra minst 3 procent av den totala användningen av bensin och diesel för transportändamål beräknat på energiinnehåll. För år 2010 är målet satt till 5,75 procent. Sveriges insatser för främjande av biodrivmedel kan komma att påverkas av kommissionens rapport och eventuella förslag till åtgärder.

För att öka andelen miljöanpassade bilar i den statliga förvaltningen beslutade regeringen i december 2004 i förordningen (2004:1364) om myndigheters inköp och leasing av miljöbilar att motsvarande 25 procent av alla statliga bilar som köps in 2005 skall vara miljöbilar. Som miljöbilar räknas bilar som helt eller delvis kan drivas med biogas, etanol eller elektricitet. För 2006 har målet satts till 35 procent.

Bestämmelserna i direktiv 98/70/EG av den 13 oktober 1998 om kvaliteten på bensin och dieselbränslen är införda i svensk lag genom lag (SFS2001:1080) om motorfordons avgasrening och motorbränslen. En revidering kan bli aktuell.

Notifieringen av den svenska skattestrategin för främjande av för alternativa drivmedel är ännu inte avslutad.

## 1.3 Budgetära konsekvenser

Okända för närvarande

### 2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar handlingsplanen för biomassa som ett viktigt steg för att minska beroendet av fossila bränslen. Sverige är positiv till att öka produktion och användning av bioenergi som en möjlig del i en långsiktigt kostnadseffektiv och hållbar energipolitik. Handlingsplanen samlar ett antal åtgärder med syfte att öka användningen av bioenergi inom EU. De redovisade åtgärderna för den närmsta framtiden är angelägna och flertalet av dem har Sverige arbetat för under flera år. Sverige har bl.a. engagerat sig i översynen av regelverket kring förbränning av animaliska biprodukter för energiproduktion och omarbetningen av avfallsregelverket, samt den översyn av direktivet för bränslekvallitet som kan möjliggöra en tioprocentig inblandning av etanol i bensin. Sverige ser det som mycket angeläget att gränsen för låginblandning av etanol i bensin höjs från 5 procent till 10 procent (räknat per volym) för att möjliggöra uppfyllandet av målet 5,75 procent biodrivmedel räknat per energiinnehåll år 2010

Många av de föreslagna åtgärderna kommer att hanteras på kort sikt. Sverige efterlyser en långsiktig strategi för hur efterfrågan på energi från biomassa skall kunna öka väsentligt och bidra till utveckling av ännu mer omfattande energiutvinning och annan användning av biomassa i effektiva system.

Sverige välkomnar den översyn av avfallslagstiftningen som aviseras i handlingsplanen och som har presenterats av kommissionen den 19 december år 2005.

Sverige anser att de åtgärder som direkt berör jordbruket; en översyn av energigrödpremien, en informationskampanj om bioenergi riktad mot jord- och skogsbruket, ett meddelande om biodrivmedel från jordbruket samt en översyn av regelverket kring energiproduktion genom förbränning av animaliska biprodukter kan vara viktiga för utveckling av jordbrukets produktion av bioenergi. När resultaten och förslagen presenteras mer detaljerat bör dessa studeras noga för att då ta närmare ställning till utformningen av åtgärderna. Sverige noterar att biomassa från skogsbruk ska hanteras i kommissionens aktionsplan för skog samtidigt som det är inom skogsbruket den största potentialen för biomassaproduktion finns. Jordbruket är reglerat på EU-nivå. Det finns inte någon gemensam skogspolitik, vilket Sverige fäster stor vikt vid.

Den gemensamma jordbrukspolitiken bör anpassas till den nya situationen med en starkare betoning på bioenergi och hållbar utveckling. Sverige anser att en översyn av energigrödpremien som analyserar effekterna av nuvarande stöd är angelägen. Sverige förordar särskilt en förenkling av dagens komplicerade regelverk för energigrödpremien både för odlaren och för ansvarig myndighet.

Sverige är positiv till de forskningsinsatser som nämns i handlingsplanen för biomassa och som har föreslagits i det kommande sjunde ramprogrammet för forskning och utveckling. Forskning och utveckling är ett prioriterat område i syfte att utveckla mer kostnads- och energieffektiva förnybara energikällor. Det är särskilt viktigt att främja utvecklingen av andra generationens bränslen.

Sverige välkomnar den av kommissionen aviserade rapporten biodrivmedelsdirektivets genomförande.

När resultaten och förslagen presenteras mer detaljerat bör dessa studeras noga för att då ta närmare ställning till utformningen av åtgärderna.

## 2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Samtliga medlemsstater har välkomnat handlingsplanen för biomassa som ett viktigt steg att öka användningen och produktion av bioenergi. Flera nya medlemsstater har uttryckt intresse för att kunna ta den av den nuvarande energigrödepemien som för närvarande bara lämnas i EU-15. Medlemsstaterna har olika åsikter om behovet av skydd av inhemsk etanolproduktion gentemot den import som i nuläget förekommer. Samtliga medlemsstater önskar prioritera forskningsfrågor och då i synnerhet för andra generationens biodrivmedel.

## 2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkter är i dagsläget inte kända.

## 2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

---

## 3 Övrigt

### 3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Handlingsplanen kommer att bli föremål för politisk debatt vid Energirådet i juni 2006.

### 3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

---

### 3.3 Fackuttryck/termer

Energigrödpremie – Inom den gemensamma jordbrukspolitiken introducerades 2003 ett särskilt stöd i form av en energigrödpremie på 45 euro per hektar för maximalt 1,5 miljoner hektar inom EU-

Oxygenater – I samband med att blyet i bensin togs bort har nya komponenter blandats in i bensin, s.k. oxygenater. Namnet kommer av att de innehåller syre (oxygen). Bland oxygenaterna kan nämnas etanol och metanol, eller etrar som MTBE (Metyl Tertiär Butyl Eter).

2005/06:FPM59